

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneliği, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: IV

Ankara , 15 Teşrinisani , 1928

Sayı: 103

Selçukiler Devri Edebiyatı

Hakkından Bazı Notlar

سویله مشدك. اونك بویكى میدان چقان منظومه لری،
بو نقطه نظر مزده تمامیه اصابت ایتش اولدیغیزی
کوسترمکده در . مثلاً قصیده سنک باشلانغیچده
دنیاك فانیدکندن بحث ایتدن صوکر، «تیز کچن
بو عمر دن استفاده ایچون کستانده کل یا ناقی کوزلارله
عیش و عشرت ایتک لزومی، بونی یاغایانلرک عقلی
و جانی اولمایان قورو بر کووده عد ایدیلجکینی»
سویلیورک، بونقطه نظر، صوفی شاعرلرک تلقیلرینه
تمامیه ضددیر. «دهانی»، «مجموعه النظائر» ده مندرج
دیگر دورت غزلنده ده، صوفیانه تلقیلردن تماماً
اوزاق قالمش، منحصر ا عاشقانه حسلرینی ترم ایتشدیر.
بونلرده کی تلقیات، اولجه نشر ایتش اولدیغیز ایکی
غزلیله پک کوزل تطابق ایدیور .

«خواجه دهانی» کی سلیچوقیلر دورینک جدأ
قیمتلی و شهرتلی بر صنعتکاری حقنده المزه کچن بو
یکی وثیقهلرک، بوخصوصده درمیان ایتدیگیز اسکی
مطالعهلری تایید واکال ایتسه سنی، حقی برعمونیتله
قارشلامقده یز . آرتق بوندن صوکر، آنادولوده
«لادینی» و صنعتکارانه «قلاسیق تورک شعری» نک
داها «سلیچوقیلر» دورنده باشلادینی «تاریخی بر
حقیقت» شکلی آلتشدیر. تورک ادبیاتنک تکاملی تاریخی
بوندن صوکر ایتدیق ایده جکر ایچون بونک مهم بر
قازانج اولدیغی محققدر .

چونکه شیمیدی به قدر آنادولو تورک ادبیاتی
تاریخیله اشتغال ایدهلر، آنادولوده «لادینی»
ماهیتده قلاسیق تورک شعرینک انکشافی، نهایت
«برنجی بازید» دورینه ارجاع ایده بیلیورلردی،
حتی بو دورک مشهور قصیده جیسی «نیازی» نک
اثرلردن میدانده برشی قالمادیجی جهته بونی ده برتضمین
شکلنده ایلری سورویورلردی . [«هائمه» . «کیب»
بو موضوعه دائر یازیلش اولان بوتون کتابلره،
مقاله لره باقکیز. اسکی تذکره جیلرمنک یا کلیش معلوماتنه
استناد ایدن بو اثرلرک هبسی بو خصوصی مشترک
کییدر . «خواجه دهانی» حقنده کی تدقیقاتمز
تورک شعرینک اوندن لاقیل بر عصر اول بوتکامل
درجه سته یوکسه لدیگینی کوسترمکله، آنادولوده
تورک حرثنک عمومیتله ظن اولوندیغندن چوق داها اول
وداها قوتلی برانکشافه مظهر اولدیغنی اثبات ایتش اولیور.

Prof. Köprülüzade M. Fuat

بنی، شاعرک تکرار «خراسان» کیتک
ایچون پادشاهدن اذن ایسته دیگینی کوسترمکده در .
فی الحقیقه، قصیده نک دیکر بعض پارچه لری، «خواجه
دهانی» نک «سلطان علاءالدین» زمانده آنادولویه
کلدیگینی، و اوندن چوق لطفلر، التفاتلر کوردیگینی
آ کلامقده در :

ایشیدوب آدکی شاهم سفر قلدیم بواقلیمه
ارشدوم یوزکی کوردم دیدم زی وجه نورانی
سختوده شجاعتده دخی آدک اشدوردم
سنی حق مستدام اتسون سورسن دین و ایمانی
دلاکم (دیله کم) بودرر سندن بودوردی سفلغل محکم
همیشه دینله عدلی شجاعتله خوش احسانی
مرونده نه کم واردر بنم حقده قیلدک سن
وفانک معدنی اولدک سخانک لطفله کانی
دیری اولدقچه بن قولک ایشیداسن ایا شاهم
سنک مدحکله طلدورم نیجا دقتله دیوانی

«دهانی» نک غزللرنده، اونک آنادولوده بویوک بر
شهرت قازاندیغنی ایمایدهن بعض پارچه لره تصادف ایدیور:

جالک ای بت چینی جهانی دوتدی سرتاسر
نناکم روم ایلن شعریه بوکون دوتدی دهانی
«سلطان علاءالدین» نک سراینده بویوک بر شهرت
قازانان و سلیچوقی خاندانک شهنامه سنی یازان «خواجه
دهانی» نک، هجری دو قوزنجی عصر مبادیسنه قدر
شهرتی محافظه ایتدیگینی اولسکی مقاله مزده سویله مشدک.
دوقوزنجی عصر شاعرلردن «خطیب اوغلو»،
«مقالات حاجی بکتاش ولی» ترجمه سنک صوکنده [بو
اثر بو شاعر حقنده تورکیات مجموعه سنک ایکنجی جلدنده کی
مقاله مزه باقکیز: ص 489 - 496] بویوک شاعرلری
صایارکن، «مولانا» بی، «سعدی» بی، «عطار» بی
ذکردن صوکر، تورک شاعرلرینک اک بویوک
اولارقده «دهانی» بی، «احمدی» بی، «شیخ اوغلو» بی
ذکرا ایتک صورتیه، بونقطه نظرمنی تأیید ایتکده در:

بولارک تابعدر اوغلیدر هم
دهانی احمدی شیخ اوغلیدر هم
«دهانی» حقنده کی مقاله مزده، اونک «صنعت غایه سنی
دوشونن و صوفیانه رنکدن عاری عشق و شراب
شعرلری یازان» قیمتلی بر صنعتکار اولدیغنی، و بو اعتبار
ایله اونی «لادینی» بر شاعر صایق ایجاب ایتدیگینی

آنادولو سلیچوقیلری زمانده تورک ادبیاتنک
انکشاف درجه سی و بودورده یتیشن تورک شاعرلری
حقنده کی معلوما مز اوقدر آزدرک، بوجھولیت،
بومستله لره دائر بولونه جق اک اوفاق، اک اهمیت سز وثیقهلرک
بیله قیمتنی فوق العاده چوغالتقده در. «سلطان ولده» مستننا
اولق اوزره، بودورده یاشادقلرینی و آرز چوق
شخصیتلرینی بیلدیکمن تورک شاعرلری «احمد فقیه»،
شیاد حمزه، خواجه دهانی «دن عبارتدرک»،
بونلره عائد ایلک و صوک تدقیقاتده «کورووشی
چوما آرخیووم» مجموعه سنده منتشر Anatolische
Dichter in der Seldschuckenzeit
عنوانلی ایکی مقاله مزله، «حیات» نک ایلک صایسنده
«خواجه دهانی» حقنده انتشار ایدن مقاله مزدن
عبارت بولونیور .

«حیات» نک 82 نجی صایسنده بحث ایتش
اولدیغ «عمر بن مزید» نک «مجموعه النظائر» نده
«خواجه دهانی» نک بر قصیده سیله درت غزلی
داها موجوددر. بواثرلر و بالخاصه «قصیده»، سلیچوقیلر
دورینک بوقیمتلی شاعری حقنده کی معلوما مزکی اکمال
ایده جک ماهیتده در .

صون ای ساقی کلا کوله بزه اول روح ریحانی
که کل ینه بزاشدیر بکون صحن کستانی

مطالعیه باشلایان بوکوزل منظومه نک «سلطان
علاءالدین» نامنه یازیلش اولدیغی شو پارچه دن
ا کلاسیلیور :

مکر بزم شهنشه در لطافتده بوکون کلشن
که اولدیر بلبل قری ندیم هم خوش الحانی
شهنشاه فلک رفعت علاء دین دنیا چون
که قتل اتدی علی بیکی (کبی) جهانده نسل مروانی
بونی تعقیب ایدهن پارچه لردن آ کلاسیلیورک،
بو قصیده «سلطان علاءالدین» نک هر هانکی بر موفقیتی
سییله تقدیم اولوغشدر . بو موفقیتنک، داخلده
افتراق و استقلال امللری بسله ین بعضی تورکن
زیلسرینه قارش ایلدیغنی طبعیدر. بو قصیده نک دیکر بعض
قسملری بزی «خواجه دهانی» نک حیاتی حقنده ده
براز تنویر ایدیور، مثلاً :

یوز اوروب طاپکا کلدی اجازت ویر اکا شاها
له ینه دولتکده بن کوردم ملک خراسانی

Uzaktan

I

Uzaklaştın.. göğsümden kopmuş bir damar gibi..
Gözlerin sırıla dolu.. benzin hafifçe sarı.
Uzaklaştın.. sahile çarpan dalgalar gibi.
Koynunda parçalanmış bir kalbin kırıkları...

Havaya kalbolacak, karışacak yellere,
Senden evvel varacak gönlüm gittiğin yere.

Nasıl hırsıla taşarsa yolu örtülen dere,
Kırda çağlarsa nasıl, yazın, dağların karı...

Derdini hissedecek onun sen varsın ancak:
Kalbim şimdi hem sağır, hem dilsiz bir yavrucak.
Artık ne bir kahkaha koynunda yer bulacak,
Ne içinden bir feryat aksedecek dışarı...

Yaşar Nabi